

अजीब दारुताँ है ये...

‘स्मिताला’ लम्नासाठी दोन स्थळं आली. दोन्हीही स्थळं सर्व दृष्टीनं योग्य. दोघेही इंजिनियर.

एक सॉफ्टवेअर कंपनीमध्ये नोकरी करणारा, तर दुसरा व्यवसाय करणारा. नवरा म्हणून निवड करताना दर महिन्याला ठराविक रक्कम पगार म्हणून मिळवणाऱ्याला निवडायचं की व्यवसायातील अनिश्चितता आणि ग्लॅमरला निवडायचं. प्रचंड द्विधा मनःस्थिती, त्यामुळं सतत अस्वस्थता. आई-वडील, मैत्रिणी यांची मतं विचारात घेता प्रत्येकाची मतं वेगळी, त्यामुळं अजून गोंधळ. परिणामी कुठल्याच निर्णयापर्यंत पोचता येत नाहीये.

सोनाली शाळेत शिक्षिका. कामाच्या ताणामुळं वैतागलेली. नोकरी सोडून द्यावीशी वाटतेय. पण आर्थिक स्वातंत्र्य गमवायची तयारी नाही. कुणी हाउस वाईफ हे लेबल लावलेलं चालणार नाही. या विचारांमुळं सततचा मानसिक व शारीरिक ताण, कशातूनही आनंद घेता येत नाही. पण काही निर्णय घ्यायची तयारीही नाही.

अशी अवस्था अनेकदा होते. मुळात लहानपणापासूनच अनेक गोष्टींमध्ये निर्णय घ्यायची वेळ आपल्यावर येत असते. उदा. सुटीत मामाकडं राहायला जायचं की आत्याकडं, क्रिकेट कोचिंग लावायचं की फुटबॉल, कुठल्या सिनेमाला जायचं या छोट्या गोष्टींपासून दहावीनंतर कुठल्या शाखेत प्रवेश घ्यायचा, कुणाशी लग्न करायचं, मुलांना कुठल्या शाळेत घालायचं या आणि अशा अनेक गोष्टींमध्ये आपल्याला निर्णय घ्यावे लागतात, आणि गंमत म्हणजे नेहमीच त्या निर्णयांमध्ये दोन किंवा दोनपेक्षा जास्त पर्याय असतात. तिथेच आपला गोंधळ आपली घालमेल सुरू होते. मग आपण इतरांची मदत घेतो, कारण निर्णय चुकला तर त्याचं खापर फोडायला कुणी तरी हवं असतं. पण खरतर इतरांची मदत घेऊन आपण गोंधळ अजूनच वाढवतो.

एखादा निर्णय घ्यायचा म्हणजे नक्की काय करायचं हेच आपल्यापैकी बरेच जणांना माहीत नसतं. कारण बरेचदा आपण ‘मी हे ठरवलंय. मी ते ठरवलंय’ असं म्हणत असतो.

पण आपल्या हालचाली मात्र काही वेगळच सांगत असतात. निर्णय घेणं म्हणजे मी एखादी गोष्ट ठरविली आहे किंवा मला एखादी गोष्ट हवी आहे तर ती मिळविण्यासाठी प्रयत्न करणं, तशा हालचाली करणं. मग हे प्रयत्न करताना आजूबाजूच्या अनेक गोष्टी आपल्यासाठी संकटे निर्माण करीत असतात; पण तरीही त्याला न जुमानता माझे प्रयत्न मी चालूच ठेवणं म्हणजे निर्णय घेणं.

आपण निर्णय घ्यायला बरेचदा घाबरतो. कारण आपल्याला असते ती परिणामांची भीती. मला जो आणि जसा अपेक्षित आहे तसा या निर्णयाचा परिणाम नाही मिळाला तर? म्हणून मग मी कुठलाही निर्णय घेऊ शकत नाही. दुसरी महत्त्वाची गोष्ट जी आपल्याला निर्णय घेण्यापासून थांबवते ती म्हणजे तो निर्णय चूक की बरोबर, योग्य की अयोग्य हे मी त्या निर्णयामुळे झालेल्या फायदा, नुकसानीवर ठरवते. मुळातच जर हे समजून घेतलं की कुठलाही निर्णय हा चूक किंवा बरोबर नसतो. जे माझ्यासाठी बरोबर ते इतरांसाठी चूक आणि जे इतरांसाठी बरोबर ते माझ्यासाठी चूक असू शकतं. तो निर्णय चूक की बरोबर हे त्यावेळची परिस्थिती आणि त्या निर्णयाच्या परिणामांकडे बघायचा आपला दृष्टिकोन ठरवत असतो. निर्णय चूक की बरोबर, योग्य की अयोग्य याचा विचार करण्यापेक्षा त्या निर्णयाच्या सकारात्मक आणि नकारात्मक परिणामांचा सखोल विचार होणं जास्त गरजेचं आहे. हा विचार भावनिक, मानसिक, आर्थिक, शारीरिक, कौटुंबिक अशा प्रत्येक स्तरावर होणं महत्त्वाचं आहे. तर त्या निर्णयाच्या परिणामांची भीती मला सतत खाणार नाही.

प्रत्येक निर्णयाचे सकारात्मक आणि नकारात्मक परिणाम असणारच आहेत आणि हे परिणाम म्हणजेच त्या निर्णयासाठी मला द्यावी लागणारी किंमत. जी मी कुठलाही निर्णय घेतला किंवा निर्णयच नाही घेतला तरी मला द्यावी लागणारच आहे. कुठली किंमत मी देऊ शकतो हे ठरवण्याचं स्वातंत्र्य मात्र नक्कीच माझ्याकडं आहे. मी घेतलेल्या निर्णयाची आणि त्यांच्या परिणामांची जबाबदारी ही माझीच आहे आणि कायम असणार आहे.